



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾^۱ امروز در تاریخ انقلاب اسلامی روز بسپار مهم و بزرگ و سرنوشت سازی می باشد و ما نیز این روز تاریخی را گرامی می داریم. بحثمان در این بود که برخی با تمسک به روایاتی که در وسائل الشیعة (باب ۱۳ از ابواب جهاد العدو) نیز ذکر شده اند تأسیس حکومت اسلامی در زمان غیبت امام عصر علیه السلام را حرام دانسته اند، صاحب وسائل عنوان باب را اینطور نامگذاری کرده: «حکم الخروج بالسيف قبل قيام القائم عليه السلام».

دیروز خیر عیص بن القاسم (خبر ۱ از باب ۳ از ابواب جهاد العدو) که صحیح السند بود و در مورد قیام زید و ظهور امام عصر علیه السلام در آن صحبت شده بود را خواندیم منتهی ما عرض می کنیم که زید بن علی در قیامش مردم را به سمت خودش فرا نمی خواند بلکه به سمت امام برحق یعنی امام صادق علیه السلام دعوت می کرد در حالی که بنی عباس مردم را به سمت خودشان فرا می خواندند.

خبر عیص بن القاسم این خبر است: ﴿مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَيْصِ بْنِ الْقَاسِمِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: عَلَيْكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَحَدِّهِ لَا

شريك له وانظروا لأنفسكم، فوالله إن الرجل ليكون له الغنم فيها الراعي، فإذا وجد رجلا هو أعلم بغنيمه من الذي هو فيها يخرجها ويحیی بذلك الرجل الذي هو أعلم بغنمه من الذي كان فيها، والله لو كانت لأحدكم نفسان يقاتل بواحدة يجرب بها ثم كانت الأخرى باقية يعمل على ما قد استبان لها، ولكن له نفس واحدة إذا ذهبت فقد والله ذهبت التوبة فأنتم أحق أن تختاروا لأنفسكم، إن أتاكم آت منا فانظروا على أي شيء تخرجون، ولا تقولوا خرج زید، فان زیدا كان عالما وكان صدوقا ولم يدعكم إلى نفسه، وإنما دعاكم إلى الرضا من آل محمد صلى الله عليه وآله ولو ظهر لوفى بما دعاكم إليه إنما خرج إلى سلطان مجتمع لينقضه، فالخارج منا اليوم إلى أي شيء يدعوكم إلى الرضا من آل محمد صلى الله عليه وآله وسلم فنحن نشهدكم اننا لسنا نرضى به وهو يعصينا اليوم وليس معه أحد، وهو إذا كانت الرايات والألوية أجدر أن لا يسمع منا إلا من اجتمعت بنو فاطمة معه، فوالله ما صاحبكم إلا من اجتمعوا عليه إذا كان رجب فاقبلوا على اسم الله، وإن أحببتم أن تتأخروا إلى شعبان فلا ضير، وإن أحببتم أن تصوموا في أهاليكم ففعل ذلك يكون أقوى لكم، وكفاكم بالسفياي علامة^۲.

چند مطلب در مورد این حدیث قابل ذکر است؛ مطلب اول اینکه حدیث قضیه فی واقعه می باشد لذا هیچوقت دلیل عام نمی شود یعنی در یک زمان و شرایط خاصی امام صادق علیه السلام از خروج و

^۱ وسائل الشیعة، شیخ حر عاملی، ج ۱، ص ۳۶، ابواب جهاد العدو، باب ۱۳، حدیث ۱، ط الإسلامیة.

^۲ سوره اسراء، آیه ۸۱.

شریفه: ﴿وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ﴾^۳ تمسک کرده و گفته اند با دست خودتان خود را به هلاکت نیندازید که خب ما عرض می کنیم اولاً جهاد و کشته شدن در راه خدا هلاکت نیست ثانیاً اگر انسان بداند کشته می شود و به استقبال مرگ برود مذموم نیست حتی امام حسین علیه السلام نیز همینطور بودند و در جنگ تحمیلی ما نیز بسیاری از شهداء همین طور بودند، علی ای حال روایت عیص بن القاسم نمی تواند دلیل واقع شود زیرا قضیه فی واقعه است و نمی تواند به طور کلی و عمومی قیام و تشکیل حکومت اسلامی در زمان غیبت امام عصر علیه السلام را نفی کند.

خوب و اما خبر دوم این خبر است: ﴿وَعنه، عن أبيه، عن حماد بن عيسى، عن ربعي رفته، عن علي بن الحسين عليهما السلام قال: والله لا يخرج أحد منا قبل خروج القائم إلا كان مثله كمثل فرخ طار من وكره قبل أن يستوي جناحاه فأخذه الصبيان فعبثوا به﴾^۴.

خبر سندا مرسل می باشد.

این دلیل دوم افرادی است که قائلند قیام و خروج قبل از ظهور امام عصر علیه السلام جائز نیست که جوابش بماند برای بعد إن شاء الله تعالی

والحمد لله رب العالمين و صلى الله على

محمد و آله الطاهرين

قیام نمی کرده و در واقع این یک قضیه خارجی است و خیلی از چیزهایش برای ما مجهول است لذا این دلیل نمی شود بر اینکه برای همیشه باید در مقابل ظلم و ستم سکوت کرد، اما در آخر حدیث نیز مطالبی در مورد ظهور امام عصر علیه السلام بیان شده است.

مطلب دوم در مورد جریان زید و قیامش می باشد، اولاً در مورد خود زید شیخ مفید در ارشاد فرموده کان فقیهاً عالماً و در میان اولاد امام سجاد علیه السلام اول امام باقر علیه السلام و بعد زید مهم می باشد اما در عین حال تابع امام صادق علیه السلام بوده فلذا نمی توان زید را با جریان بنی عباس و بنی امیه قیاس کرد خلاصه زید از اول طوری بود که همه می دانستند شهید می شود و همیشه یک هاله ای از نور دور نام زید بود و اهل بیت علیهم السلام منتظر قیام و شهادت او بودند و حتی پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمودند: " يَا حُسَيْنُ يَخْرُجُ مِنْ صُلْبِكَ رَجُلٌ يَقَالُ لَهُ زَيْدٌ يُقْتَلُ هُوَ وَأَصْحَابُهُ وَيُحْشَرُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غَرَّ الْمُحْجَلِينَ " یعنی زید از نظر مقام در روز قیامت یک سرگردن از شهداء دیگر بالاتر است و خلاصه روایات زیادی در عظمت زید داریم.

زید خدمت امام صادق علیه السلام رسید و برای قیام کردن مشورت کرد و حضرت به او فرمود که تو میروی و قیام میکنی و شهید می شوی و به دار آویخته می شوی و زید قبول کرد، اینکه انسان بداند شهید خواهد شد اشکالی ندارد و خیلی از شهداء نیز همینطور هستند اما متاسفانه بعضی ها به آیه

^۳ سوره بقره، آیه ۱۹۵.

^۴ وسائل الشیعة، شیخ حر عاملی، ج ۱۱، ص ۳۶، ابواب جهاد العدو، باب ۱۳، حدیث ۲، ط الإسلامیة.